

Kainuun edunajaminen

Mhall 30.10.2023 § 169

Kainuun edunajamisen ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa sekä käydä keskustelua maakunnan edunajamista koskevista asioista.

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina kansanedustajat Merja Kyllönen ja Tuomas Kettunen sekä Vihreiden varapuheenjohtaja Silja Keränen, Kainuun ELY-keskuksen ylijohtaja Jaana Korhonen, Kainuun TE-toimiston johtaja Pauli Piilma ja Kainuun hyvinvointialueen johtaja Jukka Lindberg, tuleva maakuntajohtaja Riikka Pirkkalainen sekä Kajaanin AMK:n rehtori Matti Sarén.

1) Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteinen edunajaminen

Maakuntajohtaja alustaa IP-alueen yhteistyön ajankohtaisista asioista:

- maakuntajohtajien vaikuttamisvierailu Brysselissä 09.-13.10.2023 ohjelmassa EU-asioiden lisäksi myös NATO-jäsenyyteen liittyviä tapaamisia
- IP-maakunnan valmistelevat yhteistyösopimuksen päivitystä, jolla muodostetaan erillinen IP-neuvottelukunta
- alue- ja koheesiopolitiikan sekä Green Deal -politiikan ajankohtaiset asiat
- IP-alueen yhteinen älykkään erikoistumisen strategia ja siihen liittyvä yhteistyö EU:ssa
- OECD:n käynnistämä DG Grow kaivosalueiden selvityshanke, jossa Kainuu on mukana yhtenä viidestä IP-maakunnasta; liittyy tiiviisti EU:n uuteen mineraalipolitiikkaan (Critical Minerals Act)
- Vaikuttaminen EU:n komissioon itärajan alueiden muuttuneen toimintaympäristön huomioon ottamisesta tulevassa EU:n alue- ja koheesiopolitiikassa

2) Pohjoisen ohjelma

Pohjoisen ohjelmaa ja sen työryhmää valmistellaan valtioneuvoston kansliassa. Hallitusohjelman mukaan ”hallitus käynnistää valtioneuvoston kanslian johdolla Pohjoisen ohjelman ja perustaa sen työn tueksi neuvottelukunnan”.

Ohjelman valmistelu on edennyt hyvin pohjoisten maakuntien omana aktiivisena yhteistyönä. Ohjelman neljä kohdemaakuntaa ovat valmistelleet yhdessä ja maakunnittain ohjelman sisältöä. Kainuun näkökulmia ja tavoitteita käsiteltiin Kainuun liiton koollekutsumassa ja koordinoimassa sidosryhmätapaamisessa 18.10.2023. Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas esittelee tilaisuuden tulokset.

Käydään maakuntahallituksen ja kutsuttujen asiantuntijoiden linjauskeskustelu Kainuun näkökulmista Pohjoisen ohjelmaan. Lisäksi kuullaan asiantuntijoiden arviot Pohjoisen ohjelman valmistelutyön tilanteesta valtioneuvostossa.

Perjantaina 03.11.2023 pidetään pohjoisten maakuntien yhteinen Pohjoisen ohjelman valmistelukokous, jonne valmistellut Kainuun näkemykset viedään.

3) Itäisen Suomen visiotyö

Itäisen Suomen visiotyön valmistelu on edennyt Pohjoista ohjelmaa hitaammin. Itäisen Suomen visiotyötä koskeva valmistelu kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön vastuulle. Hallitusohjelman kirjaus on tältä osin väljä. Ohjelmassa todetaan, että "Hallitus ... jatkaa Itäisen Suomen kehittämissiisiä uudessa geopoliittisessa tilanteessa." Hallitus ei kuitenkaan ainakaan toistaiseksi aio tehdä maakunnille uusia aloitteita itäisen Suomen visiotyöhön. Itäisen Suomen maakuntien on aktivoitettava ja esitettävä hallitukselle toimenpiteitä visiotyön konkretisoimiseksi. Maakunnissa ja maakuntien välillä on kiireesti käynnistettävä yhteinen keskustelu ja valmistautuminen. Työn jatkamiseen hallitukselta voidaan edellyttää resurssointia. Itäisen Suomen visiotyö on Itä-Suomen neuvottelukunnan asialistalla joulukuun 2023 kokouksessa, jossa sovitaan jatkotoimista ja vastuista.

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas alustaa visiotyön tilanteesta. Käydään keskustelu kriittisistä vaikuttamisen kohteista Itäisen Suomen visiotyössä.

4) Kainuun työllisyystilanne

Kainuun TE-toimiston johtaja Pauli Piilma alustaa Kainuun työllisyystilanteesta ja tepa24-uudistuksen etenemisestä. Todetaan Kainuun ja Koillismaan kuntien sopimus työllisyyden hoidon alueen muodostamisesta.

5) Koulutustason nostaminen Kainuussa

KAMK on laatimassa vuosille 2025-2028 OKM:n kanssa uutta tulossopimusta, jossa keskeistä on merkittävä tutkintomäärien kasvattaminen nykyisestä ilman rahoituksen lisäämistä. Korkeakoulutettujen alle 35-vuotiaitten osuutta halutaan nostaa kansallisesti 50%:n ikäluokasta, mikä tarkoittaa kansallisesti erittäin suurta koulutuksen lisäystä. Kainuun tilannekuvassa alhainen koulutusaste näyttäytyy keskeisenä haasteena: 2. asteen tutkinnon suorittaneita Kainuussa on enemmän kuin maassa keskimäärin (v. 2021: Kainuu 47% vs. koko maa 41%), mutta korkea-asteen suorittaneita selvästi vähemmän (v. 2021: Kainuu 26% vs. koko maa 33%). Paineet korkeakoulutettujen tutkintomäärien kasvattamiseen, osaavan työvoiman saamiseen mutta myös korkeakoulutusta edellyttävien työpaikkojen lisäämisen Kainuussa ovat suuret. Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas sekä Kajaanin

Ammattikorkeakoulun rehtori Matti Sarén alustavat osaavan työvoiman saannin ja koulutustason noston toimenpiteistä. Keskustellaan aiheeseen liittyvistä keinoista ja koulun yhteistyötarpeista Kainuussa.

6) Asiantuntijoiden ajankohtaiskatsaukset

Eduskunnan syyskaudella käsittelyssä olevat Kainuuta erityisesti koskevat asiat

7) Muut mahdolliset ajankohtaiset asiat

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja käy asiakohtiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus maakuntajohtajan ehdotuksen.

Merkittiin, että maakuntajohtaja Pentti Malisen poistuessa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana, maakuntahallituksen kokouksen esittelijänä toimii tämän kokouksen ajan maakuntajohtajan sijaiseksi määrätty aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas.
